

інтелекту – EQ, який за своїм значенням вже конкурує із давно прийнятим і визнаним IQ.

Таким чином, психологічна ознака осудності – це здатність особи не лише до усвідомлення фізичних та кримінально-правових ознак вчиненого діяння та до керування його вчиненням, але й здатність до його емоційного переживання й керування таким переживанням та постановки мети й мотивування своєї поведінки.

Література

1. Мотрук Т.О. Емоційні стани особистості як психологічний феномен. *Вісник Харківського національного університету*. Серія «Психологія», 2011. Вип. 937. С. 202-205.

2. Короткий курс лекцій з дисципліни «Патопсихологія». URL: <https://psihologiya/patopsihologiya//136010164937/htm>.

3. Саржевський С.Н. Психологія та патологія емоцій, волі, уваги: навчально-методичний посібник для студентів 4 курсу медичних факультетів зі спеціальностей «Лікувальна справа» та «Педіатрія». Запоріжжя, 2017. 72 с.

УДК 343.211(043.2)

Шаблистий В.В., д.ю.н., професор,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ПРАВА ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вже як мінімум останніх п'ять років актуальною є проблема розвитку так званих регульованих професій, доступ до яких має забезпечуватися жорсткими вимогами до набуття фахових спеціальних компетентностей та до досягнення програмних результатів навчання (обсягу умінь та знань) здобувачами вищої освіти таких закладів вищої освіти. Саме доступ до юридичної професії викликає чи не найбільші дискусії та полеміки, коли одна зацікавлена сторона готова чути лише схвальні відгуки на власні пропозиції по реформуванню юридичної освіти в Україні. Чого лише варті законопроекти про юридичну освіту, автори яких відверто лобіювали інтереси окремих правничих шкіл, говорячи про те, що заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України не здатні підготовувати юриста, який буде затребуваний на ринку праці та зможе якісно виконувати функції судді, нотаріуса, адвоката та прокурора (реальна ситуація є такою, що навіть підготовка кадрів вищої кваліфікації в ЗВО МВС в рази перевищує відповідні показники ЗВО МОН України). Інші професії, що вимагають юридичної освіти, до правничих не були спочатку віднесені різними проектами концепцій правничої освіти. Мова

йде про слідчого (з 01 липня 2020 року і про дізнавача), і про науково-педагогічних працівників, які готують майбутніх юристів, і про юрисконсультів різних суб'єктів господарювання та ін. Всі ці проекти нормативно-правових актів є загальновідомими та загальнодоступними, тому посилатися на них чи їх цитування вважаю зайвим. Разом з тим, враховуючи постійні схоластичні зміни законодавства, що призводять до появи нових професій, що вимагають юридичної освіти, вкотре хочу зупинитися на такому.

Сам доступ до юридичної професії продовжує викликати найбільші дискусії та полеміки серед представників класичної академічної освіти – їх аргументи постійно зводяться до того, що заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України не здатні підготовувати юриста, який буде затребуваний на ринку праці та зможе якісно функції судді, нотаріуса, адвоката та прокурора, тому що самих курсантів та студентів навчають підкорятися, а не служити суспільству та слідувати верховенству права.

Одразу відмічу, що державне замовлення на підготовку бакалаврів права у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України спрямоване виключно на підготовку слідчих та дізнавачів, які після закінчення навчання зобов'язані яку мінімум три роки відпрацювати на відповідних посадах в підрозділах Національної поліції України, тобто кошти платників податків витрачаються адресно та цілеспрямовано. Основне державне замовлення надається на підготовку бакалаврів правоохоронної діяльності.

Разом з тим, ненормований робочий день (до 20 годин на добу), постійне психологічне напруження, недостатнє матеріально-технічне забезпечення, низька заробітна плата, робота у вихідні та святкові дні, у більшості своїй не лякають випускників вишів МВС України, вони протягом навчання здобувають ті навички та якості, що дозволяють їм належним чином виконувати свої обов'язки – служити суспільству та при цьому залишатися вірним Присязі Українському народові.

Риторичне запитання – скільки випускників-правників, правоохоронців, які навчалися за кошти державного бюджету, після закінчення навчання працюють на державу – на різних посадах в органах державної влади та місцевого самоврядування, де заробітна плата трохи вище мінімальної? Відповідь очевидна – ні скільки, оскільки диплом юриста престижного вишу відкриває перед випускником шлях до приватних юридичних компаній, приватної юридичної діяльності, але аж ніяк не на державу. Одразу ще одне риторичне питання з приводу витрачання коштів платників податків – якщо ти навчався на бюджеті, то і маєш відпрацювати вкладені в тебе кошти. До цього питання варто підійти збоку тієї ж концепції розвитку юридичної освіти, де і прописати такий обов'язок випускника.

Як експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з акредитації освітніх програм за спеціальностями 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність» також хочу відмітити той факт, що матеріально-технічна база закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України для реалізації освітніх програм з права та правоохоронної діяльності є взірцевою та інноваційною, розвивається за рахунок небюджетних коштів. Окремі класичні виші МОН України отримують умову акредитацію тільки через те, що студентам просто небезпечно знаходитися в тих навчальних аудиторіях, в яких вони навчаються. Про якість підготовки в неопалюваних приміщеннях мабуть важко говорити, про академічні свободи також.

На моє суб'єктивне переконання, вся дискусія з приводу підготовки юристів в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України зводиться до боязні конкуренції – йде по суті боротьба за бюджетне фінансування підготовки бакалаврів права, яку хочуть виграти не зовсім добросовісним шляхом – на рівні закону заборонити вишам МВС України готувати кадри для Національної поліції, юридична діяльність якої без правників буде неможлива.

Спочатку треба класичним вишам вивчити трудовий шлях своїх випускників бюджетників, зобов'язати їх працювати на державу, в тому числі на посадах слідчих, інших посадах Національної поліції, якийсь мінімальний строк, а вже потім за відгуками керівників поліцейських органів та підрозділів, керівників органів державної влади та місцевого самоврядування, роботи публічні висновки про те, хто готує кращі кадри за кошти платників податків.

УДК 343.368(043.2)

Шаблистий В.В., д.ю.н., професор,
Хашев А.В., здобувач вищої освіти,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА ПРИТЯГНЕННЯ ЗАВІДОМО НЕВИННОГО ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

У доктрині кримінального права загальноприйнято характеристику будь-якого складу кримінального правопорушення розпочинати з розгляду його об'єкту. Ми також не будемо відходити від традиційного підходу і спробуємо визначити об'єкт притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності, як кримінального правопорушення, передбаченого у ст. 372 Кримінального кодексу України (далі – КК).